

28.04.2014

Kokousaika 28.04.2014 17:32 - 17:48

Kokouspaikka Kaupunginhallituksen istuntosali

Läsnä

Jäsenet

Kousa, Tuuli	puheenjohtaja
Pajamäki, Osku	varapuheenjohtaja
Halla-aho, Jussi	
Koivulaakso, Dan	
Männistö, Lasse	
Rantanen, Tuomas	
Rissanen, Laura	
Urho, Ulla-Marja	
Bergholm, Jorma	varajäsen

Muut

Puoskari, Mari	kaupunginvaltuuston puheenjohtaja
Paavolainen, Sara	kaupunginvaltuuston 2. varapuheenjohtaja
Rauhamäki, Tatu	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
Pajunen, Jussi	kaupunginjohtaja
Sauri, Pekka	apulaiskaupunginjohtaja
Penttilä, Hannu	apulaiskaupunginjohtaja
Räty, Laura	apulaiskaupunginjohtaja
Viljanen, Ritva	apulaiskaupunginjohtaja
Korhonen, Tapio	kansliapäällikkö
Malinen, Matti	talousarviopäällikkö
Aho, Miia	vs. johtava kaupunginasiamies
Snellman, Johanna	tiedottaja
Villeneuve, Anna	hallintosihteeri
Sarvilinna, Sami	kaupunginlakimies asiantuntija

28.04.2014

§	Asia	
71	Kj/1	Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta
72	Kj/2	Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano
73	Kj/3	Forum Virium Helsinki Oy:n hallituksen kokoonpanon täydentäminen
74	Kj/4	Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittäminen
75	Kj/5	Helsingin Energia -liikelaitoksen yhtiöittäminen

28.04.2014

Kj/1

§ 71

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Konsernijaosto päätti todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla konsernijaosto päätti valita pöytäkirjantarkastajiksi jäsenet Urhon ja Koivulaakson sekä varatarkastajiksi jäsenet Rissasen ja Rantasen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

28.04.2014

Kj/2

§ 72

Tämän kokouksen päätösten täytäntöönpano

Päätös

Konsernijaosto päätti, että tämän kokouksen päätökset voidaan panna täytäntöön ennen kuin ne ovat saaneet lainvoiman, ellei erikseen toisin ole päätetty tai myöhemmin päätetä.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

28.04.2014

Kj/3

§ 73

Forum Virium Helsinki Oy:n hallituksen kokoonpanon täydentäminen

HEL 2014-001109 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti 17.2.2014 nimettyjen lisäksi nimetä Forum Virium Helsinki Oy:n hallituksen jäseniksi:

- Petri Niittymäki, senior vice president, TeliaSonera Finland Oyj
- Janne Yli-Äyhö, johtaja, Oy Yleisradio Ab

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

Otteet

Ote

Yhtiö

Nimetyt

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Forum Virium Helsinki Oy:n toimialana on kehittää uusia digitaalisia palveluja yhdessä yritysten, Helsingin kaupungin, muiden julkisten toimijoiden sekä kaupunkilaisten kanssa. Kaupungin omistusosuus on 100 %. Yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu kolmesta viiteen jäsentä.

Forum Virium Helsinki Oy:n toiminta on viime vuosina fokusoitunut voimakkaasti kaupunki-innovaatioihin erikoistuneeksi palvelukehittäjäksi. Yhtiön nykyistä kolmiportaista hallintomallia tullaan yksinkertaistamaan ja luovutaan osaltaan päällekkäisistä päätöksenteontasoista. Hallintouudistuksen tavoitteena on myös saada yhtiön hallintomalli vastaamaan paremmin osakeyhtiölain vaatimuksia.

28.04.2014

Kj/3

Konsernijaoston kokouksessa 17.2.2014 (§ 23) yhtiön hallitukseen nimettiin elinkeinojohtaja Marja-Leena Rinkineva, tietotekniikka- ja viestintäjohtaja Jaakko Salavuo ja konsernilakimies Atte Malmström.

Hallituksen kokoonpanoa esitetään täydennettäväksi kahdella uudella kumppaniyritysten edustajista valitulla jäsenellä: senior vice president Petri Niittymäki, TeliaSonera Finland Oyj ja johtaja Janne Yli-Äyhö Oy Yleisradio Ab.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

Otteet

Ote
Yhtiö

Nimetyt

Otteen liitteet

Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus
Oikaisuvaatimusohje,
kaupunginhallitus

Tiedoksi

oikeuspalvelut

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 17.02.2014 § 23

HEL 2014-001109 T 00 01 05

Päätös

Konsernijaosto päätti

- kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalveluita edustamaan Helsingin kaupunkia liitteessä mainittujen tytäryhtiöiden vuoden 2014 kevään varsinaisissa yhtiökokouksissa,
- kehottaa kaupungin yhtiökokousedustajaa hyväksymään yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat hallituksen päätösehdotusten mukaisesti sekä
- kehottaa kaupungin yhtiökokousedustajaa esittämään, että mainittujen yhtiöiden hallitusten jäsenet ja varajäsenet sekä

28.04.2014

Kj/3

tilintarkastajat valitaan yhtiöjärjestyksen mukaiseksi toimikaudeksi liitteen mukaisesti.

- kehottaa kaupungin yhtiökokousedustajaa esittämään että, yhtiökokous kehottaa hallitusta noudattamaan kulloinkin voimassa olevia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja konsernijaoston päättämiä konserniohjeita sekä konserniohjauksen periaatteiden mukaisesti yhtiöille annettua muuta kaupungin ohjeistusta
- kehottaa kaupungin yhtiökokousedustajaa esittämään, että tytäryhtiön hallituksen puheenjohtajalle ja jäsenille maksetaan kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston tekemien päätösten mukaiset palkkiot, ellei osakassopimuksessa tai yhtiöjärjestyksessä ole toisin sovittu tai määrätty.
- kehottaa kaupungin yhtiökokousedustajaa esittämään, että tilintarkastajille ja tilintarkastusyhteisöille suoritetaan palkkiot kilpailutettujen tilintarkastustehtävien osalta tarkastuslautakunnan 30.1.2013 hyväksymien tilintarkastusyhteisöjen tarjoukseen perustuvan hyväksyttävän laskun mukaan ja muiden osalta hyväksyttävän laskun mukaisesti.

10.02.2014 Ehdotuksen mukaan

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Pia Halinen, controller, puhelin: 310 25718
pia.halinen(a)hel.fi

28.04.2014

Kj/4

§ 74

Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittäminen

HEL 2014-001009 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Helsingin Satama -liikelaitoksen liiketoimintaa välittömästi jatkavan osakeyhtiön (satamayhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Helsingin Satama -liikelaitoksen toiminnan siirtämisen ja myymisen satamayhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä satamayhtiön perustamiseen ja Helsingin Satama -liikelaitoksen toiminnan siirtoon ja myyntiin liittyvät pääomajärjestelyt,
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Helsingin Satama -liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä sekä
- kumota 1.1.2015 lukien Helsingin Satama -liikelaitoksen johtosäännön sekä Helsingin kaupunginhallituksen johtosäännön 9 § 4 momentin siltä osin kuin se koskee Helsingin Satama -liikelaitosta.

Tiivistelmä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alvno
FI02012566

28.04.2014

Kj/4

Kuntalain 1.9.2013 voimaan tulleen muutoksen johdosta kuntien on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla hoitamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäaika päättyy 31.12.2014.

Helsingin Satama -liikelaitoksen toimintaa harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla, joten yhtiöittämisvelvollisuus koskee liikelaitoksen toimintaa. Helsingin Satama -liikelaitoksen toiminta on yhtiötettävä edellä mainitun siirtymäajan puitteissa ennen 1.1.2015.

Yhtiöittämiseen liittyvät henkilöstösiirrot toteutetaan liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen.

Perustettavan satamayhtiön avaavan taseen loppusumman ennakoidaan olevan noin 562 miljoonaa euroa. Suunnitellulla taserakenteella on tarkoitus varmistaa satamayhtiön kannattava liiketoiminta, rahoituksen riittävyys ja vakavaraisuus sekä toisaalta ottaa huomioon kaupungin yhtiölle asettamat tulostavoitteet sekä valtioneuvoston sääntelyn asettamat reunaehdot.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Eduskunta hyväksyi 18.6.2013 lain kuntalain muuttamisesta (626/2013). 1.9.2013 voimaan tullut laki velvoittaa kunnat antamaan kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus) 31.12.2014 mennessä. Lain perusteluissa (HE 32/2013 vp) mainitaan erikseen, että satamat kuuluvat yhtiöittämisvelvollisuuden piiriin.

Kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelman 2013–2016 hyväksymisestä 24.4.2013, § 122. Strategiaohjelman hyväksymiseen liittyvässä täytäntöönpanopäätöksessään 20.5.2013, § 605 kaupunginhallitus päätti kehottaa Helsingin Energia -liikelaitosta ja Helsingin Satama -liikelaitosta yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelemaan ehdotukset toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä kilpailuneutraliteettisääntöjen edellyttämällä tavalla.

Valmistelu

Helsingin Satama -liikelaitoksessa on laadittu yhtiöittämistä koskeva suunnitelma yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa.

28.04.2014

Kj/4

Liikelaitos on valmistellut yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa luonnoksen Helsingin Satama Oy:n perustamissopimukseksi, joka on esityslistan liitteenä 1, sekä luonnoksen Helsingin Satama Oy:n yhtiöjärjestykseksi, joka on esityslistan liitteenä 2.

Helsingin Satama on lisäksi valmistellut yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa taloudelliset selvitykset yhtiön elinkelpoisuudesta. Tavoitteena on turvata satamayhtiölle kannattava liiketoiminta, rahoituksen riittävyys ja vakavaraisuus sekä toisaalta ottaa huomioon kaupungin yhtiölle asettamat tulostavoitteet. Taloudellisten selvitysten teossa on ulkopuolisena asiantuntijana toiminut Ernst & Young Oy (EY). Esityslistan liitteenä 4 on EY:n laatima raportti Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittämisestä.

Henkilöstö

Yhtiöittämiseen liittyvä henkilöstön siirtosuunnitelma on valmisteltu Helsingin Satama -liikelaitoksessa. Henkilöstö siirtyy liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen vanhoina työntekijöinä yhtiön palvelukseen. Liikkeenluovutuksen piiriin kuuluvat kaikki 31.12.2014 vakinaisessa virka- tai työsuhteessa Helsingin Satama -liikelaitokseen olevat henkilöt. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt, joiden määräaikaisuuden peruste säilyy 1.1.2015 jälkeen, siirtyvät yhtiön palvelukseen aiemmin sovituksi määräajaksi samalla periaatteella kuin vakinaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö. Palvelussuhteen ehdot säilyvät ennallaan siirtymätilanteessa.

Yhtiön hallitus päättää, mihin työehtosopimukseen yhtiö liittyy. Tavoitteena on, että yhtiössä noudatettaisiin Palvelulaitosten työnantajayhdistyksen (PTY) työehtosopimusta (PTYTES).

Henkilöstön eläke-etuudet järjestetään kunnallisen eläkelain tasoisina. Yhtiö ottaa eläkevakuutuksen Kuntien eläkevakuutuksesta.

Yhtiö noudattaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä koskevia henkilöstöpoliittisia periaatteita.

Helsingin Sataman yhteistoimintaryhmä on käsitellyt asiaa kokouksessaan 16.1.2014. YT-ryhmän lausunto on esityslistan liitteenä 5.

Siirtyvän henkilöstön etuuksista on sovittu paikallisten työntekijäjärjestöjen, Helsingin Satama -liikelaitoksen ja kaupunginkanslian kesken. Henkilöstön siirtymäsopimus ja henkilöstöjärjestöjen kanssa käytyjen neuvottelujen pöytäkirja ovat esityslistan liitteenä 6.

28.04.2014

Kj/4

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 15.4.2014. Henkilöstötoimikunnan lausunto on esityslistan liitteenä 12.

Pääomitus

Yhtiön avaavan taseen loppusumman ennakoidaan olevan 562 miljoonaa euroa. Avaava tase muodostetaan niin, että liikelaitoksen taseessa oleva käyttöomaisuus siirretään perustettavalle yhtiölle käyvästä arvosta ja muut omaisuuserät kirjanpitoarvostaan. Yhtiön pääomitus tapahtuu siten, että omaisuus- ja velkaerien erotus 393 miljoonaa euroa kohdistetaan oman ja vieraan pääoman eriin. Oman pääoman määräksi on laskettu 298 miljoonaa euroa ja kaupungin pääomalainan määräksi 95 miljoonaa euroa.

Oma pääoma jakautuu osakepääomaan 100 miljoonaa euroa ja sidottuun vapaaseen omaan pääomaan 198 miljoonaa euroa. Oma pääoma maksetaan kokonaisuudessaan yhtiölle apporttina eli luovuttamalla liikelaitoksen taseessa olevaa käyttöomaisuutta yhtiön osakkeita vastaan.

Kauppahinta

Edellä mainitun apporttijärjestelyn ulkopuolelle jäävän omaisuuden satamayhtiö ostaa kaupungilta. Omaisuuden nettokauppahinta arviolta 252 milj. euroa (siirtyvien varojen ja velkojen erotus) merkitään yhtiön velaksi kaupungille. Tästä 157 milj. euroa jää tavanomaiseksi markkinaehtoiseksi velaksi kaupungille. Määrä vastaa Helsingin Sataman nykyisiä rahalaitoslainoja. Kauppahinnan loppuosa 95 miljoonaa euroa jää pääomalainan ehtoiseksi velaksi kaupungille.

Kuntalain muutoksen perusteluissa todetaan, että keskusverolautakunnan ennakkoratkaisuissa pääomalainojen korkoksi on yksittäistapauksissa hyväksytty jopa 6–8 prosentin kiinteä korko. Helsingin Satama Oy:n talouslaskelmissa pääomalainan korkona on käytetty 6 %:n korkoa. Markkinaehtoisen lainan korkotasoa on arvioitu julkisten tietojen pohjalta verrokkiyhtiöiden avulla. Markkinaehtoisen lainan pitkäaikaisena laskennallisena korkona on käytetty 4 %:n korkoa. Pääomalainan ja markkinaehtoisen lainan korkoja tarkennetaan ennen lainasopimuksen ja velkakirjan allekirjoittamista, jos se on tarpeen esimerkiksi verottajan tekemien linjausten johdosta.

Kauppakirjaluonnos, pääomalainasopimusluonnos sekä velkakirjaluonnos ehtoineen ovat esityslistan liitteinä 8–10.

Talous

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alvno
FI02012566

28.04.2014

Kj/4

Satamayhtiön elinkelpoisuuden arvioimiseksi on tehty ennustelaskelmat vuosille 2015–2024 (tarkastelukausi). Laskelmissa käytetyillä oletuksilla yhtiö on tarkastelukaudella elinkelpoinen. Toiminnan alkuvuosina tuloksen ennustetaan olevan lievästi tappiollinen, minkä jälkeen kannattavuuden odotetaan paranevan. Yhtiön omavaraisuus on hyvä ja se vahvistuu tarkastelukaudella edelleen. Yhtiön maksuvalmius säilyy tavoitetasolla ja yhtiö voi lyhentää lainojaan suunnitellusti. Lisäksi yhtiön kokonaistuloutus kaupungille on vakaa. Yhtiön maksettavaksi tulevat tuloverot sekä osingonmaksukyky on myös arvioitu laskelmissa.

Käyttöomaisuus

Yhtiölle on perusteltua siirtää vain yhtiön liiketoiminnan kannalta tarpeellinen käyttöomaisuus. Käyttöomaisuuserät, jotka eivät ole tällaista liiketoiminnan kannalta tarpeellista omaisuutta ja jotka jäävät kaupungin omistukseen, on lueteltu esityslistan liitteessä 11. Näiden käyttöomaisuuserien kirjanpitoarvo per 31.12.2013 on yhteensä noin 123 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen päätettäväksi tuodaan myöhemmin erikseen se, minkä hallintokunnan/hallintokuntien hallintaan kaupungin omistukseen jäävät käyttöomaisuuserät osoitetaan 1.1.2015 lukien.

Sataman maa-alueet

Yhtiö vuokraa satamatoiminnan vaatimat maa-alueet kaupungilta käypään markkinahintaan pois lukien ne maa-alueet, jotka Helsingin Satama -liikelaitos on vuokrannut edelleen sellaisille ulkopuolisille vuokralaisille, joiden vuokraoikeus on kirjattu tai voidaan sopimuksen mukaan kirjata. Kirjaaminen on tarpeen muun muassa siksi, että se mahdollistaa vuokraoikeuden käyttämisen velan vakuutena. Alivuokraoikeutta ei voida kirjata eikä siihen voida vahvistaa kiinnityksiä, mikä tarkoittaa, ettei alivuokraoikeutta ja sillä olevia rakennuksia ja laitteita voida käyttää velan vakuutena.

Tässä tarkoitettujen alueiden vuokraamisella satamayhtiölle olisi niin kielteinen vaikutus ulkopuolisten vuokralaisten oikeusasemaan, ettei siihen ole perusteita ryhtyä. Sataman ja tässä tarkoitettujen ulkopuolisten vuokralaisten väliset vuokrasopimukset jäävät voimaan kaupungin ja vuokralaisten välisinä sopimuksina. Vastaava järjestely on toteutettu myös esimerkiksi Hamina-Kotkan satamassa. Muutoksella ei ole huomionarvoista taloudellista merkitystä liikelaitoksen toiminnan yhtiöittämisen kannalta.

Maanvuokraukseen liittyviä menettelyjä ja sopimuksia valmistellaan yhteistyössä kiinteistöviraston ja Helsingin Satama -liikelaitoksen kesken. Maanvuokrasopimuksia koskeva asia tuodaan

28.04.2014

Kj/4

kaupunginvaltuuston päätettäväksi erikseen yhtiöittämistä koskevien päätösten tekemisen jälkeen.

Yhtiön toiminnan käynnistämisen vaiheet

Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittäminen ja toiminnan siirto on kuntalain yhtiöittämisvelvoitteen mukaan toteutettava 31.12.2014 mennessä.

Perustettavan Helsingin Satama Oy:n toiminnan käynnistäminen on suunniteltu kaksivaiheiseksi. Ensi vaiheessa, aikaisintaan 1.7.2014, perustetaan osakeyhtiö, joka huolehtii yhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä ja niihin liittyvistä sitoumuksista. Tätä toiminnan käynnistämistä varten yhtiölle valitaan kolmijäseninen kaupungin viranhaltijoista ja työntekijöistä muodostettava väliaikainen hallitus, ja yhtiön toimitusjohtajaksi valitaan oman toimen ohella Helsingin Satama -liikelaitoksen nykyinen satamajohtaja. Hallituksen jäsenten ja nimitystoimikunnan muiden kuin asemaan perustuvien jäsenten nimeämistä koskeva asia tuodaan konsernijaoston päätettäväksi erikseen yhtiöittämistä koskevien päätösten tekemisen jälkeen.

Yhtiöittämissuunnitelman mukaan perustettava yhtiö aloittaa täysipainoisesti toimintansa 1.1.2015. Tätä toista vaihetta varten yhtiön on tarkoitus pitää marras-joulukuussa 2014 ylimääräinen yhtiökokous, jossa päätetään mm.

- 1) osakeannista Helsingin kaupungille,
- 2) sataman liiketoiminnan hankkimisesta Helsingin kaupungilta,
- 3) osakkeiden merkintähinnan maksamisesta apportiomaisuudella ja merkintähinnan merkitsemisestä osin osakepääomaan ja osin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä
- 4) muista tarvittavista satamatoiminnan siirtämiseen ja perustettavan yhtiön aloittamiseen liittyvistä yhtiökokouksen päätettäviin kuluviin asioista.

Lisäksi ylimääräisessä yhtiökokouksessa yhtiölle valitaan hallitustehtäviä siihen asti väliaikaisesti hoitaneen kolmijäsenisen hallituksen tilalle yhtiöjärjestyksen mukaiseksi toimikaudeksi yhtiöjärjestyksen mukainen varsinainen hallitus, ja että yhtiön täysipainoisen toiminnan alkaessa Helsingin Satama -liikelaitoksen satamajohtaja jatkaa yhtiön toimitusjohtajana.

Yhtiön toimiminen kilpailluilla markkinoilla tulee ottaa huomioon yhtiön hallituksen jäsenten valinnassa. Osakeyhtiölain mukaan hallitus

huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa myös siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Luottamushenkilöiden tietojen saannin varmistaminen

Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät määritellään kaupunginhallituksen johtosäännössä. Konsernijaoston keskeinen tehtävä on seurata, että kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt ja säätiöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi konsernijaoston tehtävänä on huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta.

Kaupungin konserniohjeen (kaupunginvaltuusto 16.1.2008, § 5) mukaan kaupunginhallitus (konsernijaosto) seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta määräajoin laadittavien seurantaraporttien pohjalta ja arvioi tarvittaessa toiminnan tarvetta ja yksikön asemaa kaupunkikonsernissa. Kaupungin tytäryhteisöjen on toimitettava kaupunginhallitukselle (konsernijaostolle), kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle toiminnastaan näiden tarvitsemat tiedot, joista liikesalaisuudet ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään kaupungin hallinnossa salassa pidettävänä. Konserniohjeessa määrätään erikseen vielä, että tytäryhteisöjen on toimitettava konsernitilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot kaupungille.

Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston samoin kuin kaupunginjohtoon osalta tietojensaanti on jo nykyisillä ohjeilla hyvin turvattu. Edellä mainitut tietojensaantioikeudet eivät kuitenkaan koske muita kaupungin luottamushenkilöitä. Yksittäisten kaupunginvaltuutettujen tietojensaannin parantamiseksi on siten tarkoituksenmukaista luoda kaupungin oma toimintamalli.

Tässä mallissa kaupunginvaltuutetut osoittavat kaupungin täysin omistamia yhtiöitä koskevat luottamustehtäviensä hoitamisen kannalta perustellut tietopyynnot konsernijaostolle, joka saa oman tietojensaantioikeutensa nojalla yhtiöiltä tarpeelliset tiedot. Tämän jälkeen konsernijaosto päättää esittelystä tietojen luonteen huomioon ottaen, miten tieto-pyyntöön vastataan.

Yksittäisten kaupunginvaltuutettujen suora tietojensaantioikeus johtaisi tilanteeseen, jossa kaupungin omistamat yhtiöt joutuisivat ratkaisemaan vaikeita tulkintakysymyksiä sen suhteen, mitä tietoja yhtiön toiminta huomioon ottaen on mahdollista antaa yksittäisille kaupunginvaltuutetuille, joilla ei ole johtosääntöön perustuvaa konserniohjausroolia. Tämä harkinta on perusteltua tehdä konsernijaostossa.

Lisäksi konserniyhtiöiden voidaan esimerkiksi edellyttää esittelevän toimintaansa konsernijaostolle säännöllisesti siten, että paikalle kutsutaan puheoikeudella myös konsernijaoston päättämiä jaoston ulkopuolisia kaupungin luottamushenkilöitä, esimerkiksi valtuustoryhmien puheenjohtajat.

Kaupungin oman valtuutettujen tietojensaantia koskevan edellä kuvatun toimintamallin luominen on tarpeen, koska osakeyhtiöiden asiakirjat eivät ole julkisia vaan luottamuksellisia. Osakeyhtiöiden toimintaan ei sovelleta viranomaistoiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), ellei kyse ole yhtiöstä, joka käyttää julkista valtaa hoitaessaan julkista tehtävää lain tai asetuksen tai niiden nojalla annetun määräyksen perusteella. Kuntalain 43 §:n mukainen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeus ei myöskään koske kaupunkikonsernin yhtiöitä, koska ne eivät ole kunnan viranomaisia. Tietojensaannin toimintamallin osalta on kuitenkin otettava huomioon osakeyhtiölain mukainen yhdenvertaisuusperiaate (osakkeenomistajien yhdenvertaisuus), ja rajoitettava yksittäisten valtuutettujen tietojensaantioikeus koskemaan vain kaupungin täysin omistamia yhtiöitä.

Kaupungin konserniohje on tarkoitus päivittää siten, että se voidaan käsitellä kaupungin päätöksentekoaikavälissä vuoden 2014 loppuun mennessä. Edellä mainitut näkökohdat tullaan ottamaan huomioon konserniohjetta päivitettäessä.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä toteaa, että kuntalain muutos edellyttää satamatoiminnan yhtiöittämistä vuoden 2014 loppuun mennessä. Perustettava yhtiö tulee olemaan kaupungin täysin omistama.

Yhtiön pääomitus on suunniteltu siten, että se varmistaa yhtiön toimintakyvyn, mutta on samalla siten perusteltu ja oikein mitoitettu, että sitä ei ole pidettävä EU:n säännösten vastaisena kiellettyinä valtiontukena.

Perustettava yhtiö aloittaa täysipainoisesti toimintansa 1.1.2015. Yhtiöittäminen on käytännön syistä perusteltua toteuttaa vaiheittain edellä kuvatulla tavalla niin, että jo tässä vaiheessa tehdään kaupungin puolesta molempia vaiheita koskevat tarvittavat hallinnolliset päätökset.

Laadittujen taloudellisten selvitysten mukaan yhtiö on elinkelpoinen ja taloudellisesti terveellä pohjalla, mikä antaa hyvän lähtökohdan yhtiön liiketoiminnan kehittämiselle.

28.04.2014

Kj/4

Helsingin Satama -liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvät järjestelyt on käyty läpi kaupungin tilintarkastajan kanssa.

Päätösehdotus vastaa asiallisesti Helsingin Satama -liikelaitoksen johtokunnan esitystä yhtiöittämisestä pois lukien liikelaitoksen käytössä olevien maa-alueiden edelleen vuokraukseen liittyvät järjestelyt, jotka ovat tarkentuneet johtokuntakäsittelyn jälkeen. Lisäksi kaupungin omistajaohjauksen selkiyttämiseksi satamayhtiöön on lisätty nimitystoimikunta, jonka tehtävänä on vuosittain valmistella yhtiön hallituksen jäsenten valintaa konsernijaoston päätettäväksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Perustamissopimusluonnos
- 2 Yhtiöjärjestysluonnos
- 3 Luonnos nimitystoimikunnan työjärjestykseksi
- 4 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 17 k.)
- 5 Yhteistoimintaryhmän lausunto
- 6 Neuvottelupöytäkirja ja siirtymäsopimus_allekirjoitettu
- 7 Neuvottelupöytäkirja ja siirtymäsopimus_allekirjoittamaton
- 8 Salassa pidettävä (JulkL 24 § 1 mom 17 k.)
- 9 Pääomalainasopimusluonnos
- 10 Velkakirjaluonnos ehtoineen
- 11 Käyttöomaisuuserät jotka eivät siirry yhtiölle
- 12 Henkilöstötoimikunnan lausunto, Helsingin Sataman yhtiöittäminen

Tiedoksi; Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto, valmistelu

Helsingin Satama -liikelaitos
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 14.04.2014 § 62

HEL 2014-001009 T 00 00 00

Päätös

Konsernijaosto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että kuntalain mukainen luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus ulotetaan koskemaan yhtiö-muotoista Satamaa.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alvno

FI02012566

28.04.2014

Kj/4

Käsittely

14.04.2014 Palautettiin

Palautusehdotus:

Tuuli Kousa: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että kuntalain mukainen luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus ulotetaan koskemaan yhtiö-muotoista Satamaa.

Kannattaja: Osku Pajamäki

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että kuntalain mukainen luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus ulotetaan koskemaan yhtiö-muotoista Satamaa.

Jaa-äännet: 3

Lasse Männistö, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 6

Jorma Bergholm, Jussi Halla-aho, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Osku Pajamäki, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 6 - 3 konsernijaosto päätti palauttaa asian valmisteltavaksi puheenjohtaja Kousan palautusehdotuksen mukaisesti.

24.03.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitoksen jk 25.02.2014 § 10

HEL 2014-001009 T 00 00 00

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alvno

FI02012566

28.04.2014

Kj/4

Päätös

Johtokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle

- Helsingin Satama -liikelaitoksen harjoittaman satamatoiminnan yhtiöittämistä perustamalla liikelaitoksen toimintaa välittömästi jatkavan Helsingin Satama Oy -nimisen osakeyhtiön, ruotsiksi Helsingfors Hamn Ab,

- Helsingin Satama -liikelaitoksen toiminnan siirtämistä 31.12.2014 mennessä varoineen, velkoineen ja velvoitteineen perustettavalle osakeyhtiölle lukuun ottamatta liitteessä 7 mainittuja liiketoimintakokonaisuuteen kuulumattomia käyttöomaisuuskohteita, jotka jäävät Helsingin kaupungille,

- Yhtiön perustamiseen ja toiminnan siirtoon liittyvien asiakirjojen sekä rahoituslinjausten hyväksymistä liitteiden 1-7 pohjalta,

- Helsingin Satama -liikelaitoksen nykyisen henkilöstön siirtämistä perustettavan osakeyhtiön palvelukseen Helsingin kaupungin ja henkilöstöä edustavien paikallisjärjestöjen neuvotteleman siirtosopimuksen mukaisesti (luonnos liitteenä 4) ja

- Helsingin Satama -liikelaitoksen toiminnan lopettamista sekä sen johtosäännön kumoamista vuoden 2014 tilinpäätöksen valmistuttua.

Samalla kaupunginhallitus päättäneen oikeuttaa Helsingin Sataman tekemään yhtiöjärjestykseen ja kauppakirjaan sekä muihin asiakirjoihin tarpeellisia muutoksia ja tarkennuksia.

Esittelijä

talousjohtaja
Tauno Sieranoja

Lisätiedot

Tauno Sieranoja, talousjohtaja, puhelin: 310 33560
tauno.sieranoja(a)hel.fi

28.04.2014

Kj/5

§ 75

Helsingin Energia -liikelaitoksen yhtiöittäminen

HEL 2014-002584 T 00 00 00

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi

Päätösehdotus

Kaupunginhallituksen konsernijaosto esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää

- hyväksyä Helsingin Energia -liikelaitoksen liiketoimintaa, tunneliliiketoiminta pois lukien, välittömästi jatkavan osakeyhtiön (energiayhtiö) perustamisen kaupungin omistukseen,
- hyväksyä Helsingin Energia -liikelaitoksen tunneliliiketoimintaa jatkavan osakeyhtiön (tunneliyhtiö) perustamisen kaupungin ja energiayhtiön omistukseen,
- hyväksyä Helsingin Energia -liikelaitoksen toiminnan siirtämisen ja myymisen ulkovalaistusliiketoimintaa lukuun ottamatta energiayhtiölle 31.12.2014 mennessä,
- hyväksyä energiayhtiön perustamiseen ja Helsingin Energia -liikelaitoksen toiminnan siirtoon ja myyntiin liittyvät pääomajärjestelyt,
- oikeuttaa kaupunginhallituksen päättämään Helsingin Energia -liikelaitoksen toiminnan, omaisuuden ja henkilöstön siirtoon liittyvistä järjestelyistä sekä
- kumota 1.1.2015 lukien Helsingin Energia -liikelaitoksen johtosäännön sekä Helsingin kaupunginhallituksen

28.04.2014

Kj/5

johtosäännön 9 § 4 momentin siltä osin kuin se koskee Helsingin Energia -liikelaitosta.

Tiivistelmä

Kuntalain 1.9.2013 voimaan tulleen muutoksen johdosta kuntien on annettava kilpailutilanteessa markkinoilla hoitamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus). Yhtiöittämisvelvollisuutta koskeva siirtymäaika päättyy 31.12.2014.

Helsingin Energia -liikelaitoksen toimintaa harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla, joten yhtiöittämisvelvollisuus koskee liikelaitoksen toimintaa. Helsingin Energia -liikelaitoksen toiminta on yhtiötettävä edellä mainitun siirtymäajan puitteissa ennen 1.1.2015.

Yhtiöittämisvalmistelujen tavoitteena on ollut löytää kaupungin ja kaupunkilaisten kannalta paras ratkaisu, joka samalla turvaa yhtiön investointikyvyn siitä riippumatta, mikä tulee olemaan kaupunginvaltuuston Helsingin Energian kehitysohjelmaa koskevasta päätöksestä vuonna 2015. Perustettavan energiayhtiön pääomitus on suunniteltu siten, että se varmistaa yhtiön toimintakyvyn mutta on samalla siten perusteltu ja oikein mitoitettu, että sitä ei ole pidettävä EU:n säännösten vastaisena kiellettyinä valtiontukena.

”Helen-konsernin” toiminnallinen kokonaisuus säilyy yhtiöittämisen jälkeen pääosin ennallaan. Konsernin hallintomallin suunnittelussa on otettu huomioon Helen Sähköverkko Oy:tä koskevat eriyttämisvaatimukset.

Energia-, vesihuolto- ja tietoliikenneverkkoja palveleva tunneliliiketoiminta on tarkoitus siirtää Helsingin Energia Oy:stä perustettavaan tunneliyhtiöön, joka on Helsingin Energia Oy:n tytäryhtiö, mutta jossa kaupungilla on strategisen intressin vuoksi suora omistusosuus.

Helsingin Energia -liikelaitoksen tuottamaa kaupungin ulkovalaistuspalvelua ei siirretä Helsingin Energia Oy:lle.

Yhtiöittämiseen liittyvät henkilöstösiirrot toteutetaan liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen.

Esittelijän perustelut

Taustaa

Eduskunta hyväksyi 18.6.2013 lain kuntalain muuttamisesta (626/2013). Laki velvoittaa kunnat antamaan kilpailutilanteessa

28.04.2014

Kj/5

markkinoilla harjoittamansa tehtävät osakeyhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus) 31.12.2014 mennessä. Lain perusteluissa (HE 32/2013 vp) mainitaan erikseen, että kunnallisena liikelaitoksena toimivat energiayhtiöt kuuluvat yhtiöittämisvelvollisuuden piiriin. Kuntalain muutos tuli voimaan 1.9.2013.

Sähköverkkotoiminta yhtiötettiin sähkömarkkinalain perusteella Helen Sähköverkko Oy:öön jo vuonna 2006.

Tulevan yhtiön työnimenä tässä esityksessä ja sen liitteissä käytetään nimeä "Helsingin Energia Oy". Tässä esityksessä Yhtiö tarkoittaa yhtiötettävää Helsingin Energiaa. Liikelaitos tarkoittaa nykyistä liikelaitosmuodossa toimivaa Helsingin Energiaa.

Nykytila

Helsingin Energia -liikelaitoksen pääliiketoiminta-alueet ovat sähkön, kaukolämmön ja kaukojäähdytyksen tuotanto ja myynti. Lisäksi liikelaitos tuottaa kaupungin ulkovalaistuspalvelun.

Liikelaitoksen toimintaa kuvaavat seuraavat vuoden 2013 tunnusluvut: liikevaihto 747 miljoonaa euroa, liikevoitto 202 miljoonaa euroa, voitto ennen tilinpäätössiirtoja 204 miljoonaa euroa. Henkilöstömäärä vuonna 2013 oli keskimäärin 1 176. Omavaraisuusaste oli 69 % ja oman pääoman tuotto oli 18 %.

Yhtiöittämisen keskeiset lähtökohdat

Helsingin kaupunginvaltuusto päätti strategiaohjelman 2013–2016 hyväksymisestä 24.4.2013, § 122. Strategiaohjelman hyväksymiseen liittyvässä täytäntöönpanopäätöksessään 20.5.2013, § 605, kaupunginhallitus päätti kehottaa Helsingin Energia -liikelaitosta ja Helsingin Satama -liikelaitosta yhteistyössä talous- ja suunnittelukeskuksen kanssa valmistelemaan ehdotukset toiminta- ja hallintomallien järjestämisestä kilpailuneutraaliteettisäännösten edellyttämällä tavalla.

Yhtiöittämisen valmistelu on tehty Helsingin Energia -liikelaitoksessa yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa kaupunginjohdon hyväksymien päälinjausten mukaisesti. Tavoitteena on ollut löytää kaupungin ja kaupunkilaisten kannalta paras ratkaisu, joka samalla turvaa yhtiön investointikyvyn siitä riippumatta, mikä tulee olemaan kaupunginvaltuuston Helsingin Energian kehitysohjelmaa koskeva päätös vuonna 2015. Yhtiön talouslaskelmat on tehty investointiohjelmaltaan raskaimman vaihtoehdon mukaan. Kaikki

28.04.2014

Kj/5

tämän suunnitelman ylittävät lisäinvestoinnit edellyttävät uutta pääomittamista.

Talouseläskelmat perustuvat vallitsevaan lainsäädäntöön ja verottajan antamiin päätöksiin vastaavien yhtiöittämissen yhteydessä.

Perustettava Helsingin Energia Oy toimii muodostettavan energiakonsernin emoyhtiönä. Konsernin tytäryhtiöitä ovat sähköntuotantoyhtiö Oy Mankala Ab, sähköverkkotoimintaa harjoittava Helen Sähköverkko Oy, mittaus toimintaa harjoittava Mitox Oy sekä sähköurakointia harjoittava Suomen Energia-Urakointi Oy.

Energia-, vesihuolto- ja tietoliikenneverkkoja palveleva tunneliliiketoiminta on tarkoitus siirtää perustettavaan Helsingin Energiatunnelit Oy:öön, joka on Helsingin Energia Oy:n tytäryhtiö, mutta jossa kaupungilla on suora 10 %:n omistusosuus. Tunneliliiketoiminta siirretään ensin liikelaitoksesta Helsingin Energia Oy:öön muun luovutuksen yhteydessä. Toisessa vaiheessa vuonna 2015 tunneliliiketoiminta on tarkoitus siirtää liiketoimintasiirtona Helsingin Energia Oy:stä Helsingin Energiatunnelit Oy:öön. Tunneliliiketoiminnan siirtoon liittyvät menettelyt tarkentuvat verottajalta pyydettävän ennakkoratkaisun saamisen jälkeen.

Tytäryhtiöiden lisäksi Helsingin Energia Oy:llä on useita osakkuusyhtiöitä ja muita osakeomistuksia. Helsingin Energian toiminnalliseen konserniin kuuluvien tytär- ja osakkuusyhtiöiden ja osakeomistusten omistusosuudet on kuvattu esityslistan liitteessä 1.

Uusi energiakonserni muodostaa selkeän liiketoimintakokonaisuuden, johon siirretään nykyisestä liikelaitoksesta sellaiset toiminnot, joilla on suora kytkentä yhtiön pääliiketoimintoihin. Nykyisestä "Helen-konsernista" jää kaupungin suoraan omistukseen Kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalo. Myös ulkovalaistusliiketoiminta henkilöstöineen ja kolme liikelaitoksen kiinteistöä jäävät kaupungin omistukseen. Osakeomistuksista kaupungin omistukseen jäävät Vantaan Energia Oy:n, Elisa Oyj:n sekä Asunto Oy Meri-Kampin osakkeet.

Kaupungin omistukseen jäävät käyttöomaisuuserät ja osakkeet on yksilöity esityslistan liitteessä 2. Näiden käyttöomaisuuserien ja osakkeiden kirjanpitoarvo per 31.12.2013 on noin 214 miljoonaa euroa. Kaupunginhallituksen päätettäväksi tuodaan myöhemmin erikseen se, minkä hallintokunnan/hallintokuntien hallintaan kaupungin omistukseen jäävät käyttöomaisuuserät ja osakkeet osoitetaan 1.1.2015 lukien.

Helen Sähköverkko Oy:n toimintaa säätelee sähkömarkkinalaki (588/2013), jonka mukaan sähköverkkotoiminta pitää eriyttää muista liiketoiminnoista (erillinen tilinpäätös). Lisäksi Helen Sähköverkko Oy:tä

28.04.2014

Kj/5

koskee ns. oikeudellinen eriyttämisvaatimus. Sen mukaan verkkoyhtiön ja sähköntuotannosta tai -toimituksesta vastaavan yhtiön toimitusjohtaja tai hallituksen jäsenet eivät saa toimia toistensa hallituksessa tai toimitusjohtajana. Näin ollen Helsingin Energia Oy:n toimitusjohtaja tai hallituksen jäsen ei voi toimia Helen Sähköverkko Oy:n toimitusjohtajana tai hallituksen jäsenenä eikä päinvastoin.

Yhtiön perustaminen

Valmistelutyössä on päädytty seuraaviin keskeisiin yhtiön perustamisperiaatteisiin:

- Yhtiöt (Helsingin Energia Oy ja Helsingin Energiatunnelit Oy) perustetaan heinä-elokuussa 2014 mm. sopimus- ja työnantajavelvoitteiden valmistelua varten.
- Käypään arvoon arvostettu omaisuus siirretään Helsingin Energia Oy:öön 31.12.2014 osin apporttiluovutuksena, osin liiketoimintakaupalla.
- Apporttina luovutettavaa omaisuutta vastaan kaupunki saa Helsingin Energia Oy:n osakkeita.
- Kaupunki omistaa Helsingin Energia Oy:n koko osakekannan (100 %).
- Liiketoimintakaupan kauppahintaa vastaavan osuuden Helsingin Energia Oy jää velkaa kaupungille.
- Kaupunki myöntää Helsingin Energia Oy:lle pääomalainan sekä markkinaehtoisen lainan, jolla on sama etuoikeus kuin tavanomaisilla pankkilainoilla.
- Helsingin Energia -liikelaitoksen taseessa siirtohetkellä olevat rahalaitoslainat siirretään osana liiketoimintakauppaa Helsingin Energia Oy:n nimiin.
- Henkilöstö siirtyy Helsingin Energia Oy:öön ns. vanhoina työntekijöinä.
- Operatiivinen toiminta Helsingin Energia Oy:ssä alkaa 1.1.2015.
- Tunneliliiketoiminta siirretään liiketoimintasiirrolla Helsingin Energia Oy:stä Helsingin Energiatunnelit Oy:öön vuoden 2015 alussa.

Luonnokset Helsingin Energia Oy:n ja Helsingin Energiatunnelit Oy:n perustamisasiakirjoista ovat esityslistan liitteinä 3–5 ja 8–10.

Yhtiöön siirrettävän omaisuuden arvo

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alvno
FI02012566

28.04.2014

Kj/5

Yhtiöön siirrettävät varat siirretään liikelaitoksesta yhtiöön osin apporttimenettelyllä ja osin liiketoimintakaupalla. Apporttiluovutuksen piiriin kuuluvat rakennukset, osakkeet ja osuudet, pääomalainasijoitukset, verkostot sekä tuotannolliset koneet ja laitteet. Apporttiomaisuuden arvo on noin 1 800 milj. euroa.

Kaikki apporttiluovutuksen ulkopuolelle jäävät varat siirretään liiketoimintakaupalla. Liiketoimintakaupalla siirretään aineettomat oikeudet, muut koneet ja kalusto, hankintaennakkomaksut, keskeneräinen käyttöomaisuus, vaihto-omaisuus, saamiset ja kassavarat. Liiketoimintakaupan arvo on noin 600 milj. euroa.

Käyttöomaisuuden arvonmääritys perustuu rakennusten ja laitteiden jälleenhankinta-arvoihin ja omaisuuserien todellisen iän perusteella laskettuun ikävähennykseen.

Tuotantoyhtiöiden osakkeiden käyvät arvot perustuvat ulkopuolisten asiantuntijoiden laskelmiin kassavirtojen nykyarvosta. Muiden tytär-, osakkuus- ja osuusyhtiöiden arvoja ei ole korotettu.

Käyttöomaisuuden ja osakkeiden arvonmäärityksessä ja yhtiöittämisen talouslaskelmissa sekä verokysymyksissä on käytetty asiantuntijana PricewaterhouseCoopers Oy:tä.

Tämän esityksen omaisuusarvot perustuvat selvityksen pohjana olleisiin vuoden 2012 tilinpäätöslukuihin. Apportin ja liiketoimintakaupan lopulliset arvot määräytyvät vuoden 2014 tilinpäätöksen perusteella.

Yhtiön pääomarakenne

Yhtiön aloittavan taseen pääomarakenne on suunniteltu siten, että investointiohjelma ja omistajatuloutukset huomioon ottaen yhtiön omavaraisuusaste ei laske alle 50 %:n. Omavaraisuusaste on syytä pitää riittävän korkeana, jotta pääomamarkkinoilta hankittavan vieraan pääoman hinta pysyy kohtuullisella tasolla myös raskaimpien investointivuosien (2016–2021) aikana.

Apporttiluovutuksen kohteena olevaa omaisuutta vastaan kaupunki saa yhtiön muut kuin perustamisen yhteydessä merkitsemänsä osakkeet, joten yhtiön oman pääoman arvo vastaa käytännössä apportin arvoa. Liiketoimintakaupan velattoman arvon yhtiö jää velkaa kaupungille.

Yhtiön aloittavan taseen pääomarakenne on alustavasti seuraava:

- Yhtiön oma pääoma 1 800 milj. euroa
- Pääomalaina (kaupunkilainaa) 157 milj. euroa

28.04.2014

Kj/5

- Markkinaehtoinen kaupunkilaina 299 milj. euroa
- Vieras pääoma (rahalaitoslainaa) 54 milj. euroa
- Lyhytaikainen vieras pääoma 90 milj. euroa

Yhtiön pääomarakenne on suunniteltu siten, että se varmistaa yhtiön toimintakyvyn, mutta ei ole siten ylimitoitettu, että sitä olisi pidettävä EU:n säännösten vastaisena kiellettyinä valtiontukena.

Yhtiön vieraan pääoman rahoitus

Kaupunki luovuttaa yhtiötettävään toimintaan liittyvät varat yhtiölle osin liiketoimintakaupalla. Kauppahinnan yhtiö jää velkaa kaupungille. Tämä velka jakaantuu kahteen osaan: pääomalainaan ja markkinaehtoiseen lainaan. Koska pääomalaina on etuoikeusasemaltaan markkinaehtoisia lainoja heikommassa asemassa, sen korko voi olla korkeampi kuin markkinaehtoisten lainojen korko.

Kuntalain muutoksen perusteluissa todetaan, että keskusverolautakunnan ennakkoratkaisuissa pääomalainojen koroksi yksittäistapauksissa on hyväksytty jopa 6–8 prosentin kiinteä korko. Helsingin Energia Oy:n talouslaskelmissa pääomalainan korkona on käytetty 6 %:n korkoa. Markkinaehtoisen lainan korkotasoa on arvioitu julkisten tietojen pohjalta verrokkiyhtiöiden avulla. Markkinaehtoisen lainan pitkäaikaisena laskennallisena korkona on käytetty 5 %:n korkoa. Pääomalainan ja markkinaehtoisen lainan korot tarkentuvat ulkopuolisen asiantuntijan toimesta tehtävän tarkastelun ja verottajan vastaavanlaisissa tapauksissa antamien ratkaisujen perusteella. Pääomalainasopimusluonnos ja velkakirjaluonnos kaupungin lainasta ovat esityslistan liitteinä 12 ja 13.

Yhtiöllä on alkuvaiheessa yksi Helsingin Energia -liikelaitokselta siirrettävä rahalaitoslaina (54 milj. euroa). Kehitysohjelman investoinnit on suunniteltu rahoitettavaksi tulorahoituksen lisäksi rahalaitoslainoilla, joiden määrä kasvaa laskentajakson loppuun mennessä noin 1 300 milj. euroon.

Alkuvaiheen kassavarat ja maksuvalmius

Yhtiön operatiivisen toiminnan käynnistyttyä suurimmat päivittäiset maksut liittyvät arvonlisäveroihin, polttoainehankintoihin, osuusvoimakustannuksiin ja investointien ostolaskuihin. On arvioitu, että riittävä kassan koko yhtiön aloittaessa toimintansa on 40 milj. euroa. Tällä perusteella yhtiön kassaan siirretään osana liiketoimintakauppaa 40 milj. euroa, joka osaltaan kasvattaa yhtiön velkaa kaupungille.

28.04.2014

Kj/5

Ensimmäisinä toimintakuukausina tarvittavan kassan koko arvioidaan tarkemmin ja kassavarojen hallinta järjestetään sen mukaisesti.

Verovaikutukset

Kuntalain muutokseen liittyy vapautus varainsiirtoveron maksuvelvoitteesta silloin, kun kunta luovuttaa vastaanottavan yhtiön osakkeita vastaan sellaisia osakkeita tai kiinteistöjä, jotka ovat olleet ennen kuntalain muutoksen voimaantuloa pääasiallisesti välittömästi kilpailutilanteessa markkinoilla hoidettavan tehtävän käytössä ja tulevat tuollaiseen käyttöön luovutuksen jälkeen. Helsingin Energia -liikelaitoksen yhtiöittäminen on suunniteltu tehtäväksi siten, että varainsiirtoveron alainen omaisuus (rakennukset ja osakkeet) sisältyy apporttiluovutukseen, jolloin voidaan hakea vapautusta varainsiirtoverosta.

Liikelaitosmuodossa toimiessaan Helsingin Energia ei ole maksanut tuloksestaan tuloveroa eikä rakennuksistaan kiinteistöveroa. Helsingin Energia Oy maksaa verotettavasta tuloksesta tuloveroa yhteisöverokannan (20 %) mukaan. Omistamistaan rakennuksista yhtiö maksaa kiinteistöveroa.

Apporttiluovutus ja liiketoimintakauppa ovat arvonlisäverolain 19 a §:ssä tarkoitettuja liikkeen luovutuksia, joista ei suoriteta arvonlisäveroa. Helsingin Energia Oy ryhtyy käyttämään kaikkia apportin ja kaupan kohteina olevia tavaroita ja palveluja arvonlisäverotuksessa vähennykseen oikeuttavaan tarkoitukseen.

Vaikutus myyntihintoihin

Yhtiöittäminen ei vaikuta sähkön, lämmön, jäähdityksen eikä palvelutuotteiden myyntihintoihin. Yhtiö hinnoittelee tuotteensa markkinatilanteen, tuotantokustannusten yms. seikkojen perusteella samalla tavoin kuin liikelaitoksessa on tehty. Konsernin tytäryhtiöt hinnoittelevat tuotteensa itsenäisesti.

Yhtiön tuloksen kehittyminen

Yhtiön taloudellisen tilan kehittymistä on arvioitu laskelmin vuoteen 2030 saakka. Yhtiön tulos tulee olemaan selvästi liikelaitoksen viime vuosien tulosta pienempi. Suurimmat syyt tuloksentekokyvyn alenemiseen ovat liiketaloudellisesti kannattamaton ja raskas investointiohjelma vuosina 2016–2021 sekä polttoaine- ja sähkömarkkinan ennustettu hintakehitys. Yhtiöittämisen suora vaikutus tuloutuskyvyn pienenemiseen on tuloverojen suuruinen eli keskimäärin alle 10 milj. euroa vuodessa. Verovaikutus on arvioitu olettaen, että varainsiirtoverosta saadaan vapautus kuntalain vapautussäännöksen

28.04.2014

Kj/5

perusteella. Talouslaskennan tulokset on esitetty tiivistetysti esityslistan liitteessä 11.

Yhtiöittämisen vaikutus voitonjakoon

Helsingin Energia-liikelaitos on viime vuosina tulouttanut kaupungille noin 200 milj. euroa vuodessa. Tämä on tapahtunut osittain velkaantumisen kautta. Talousennusteiden mukaan yhtiön tuloutuskyky olisi alkuvuosina noin 60–70 milj. euroa vuodessa. Tähän määrään eivät sisälly Vantaan Energia Oy:n osingot, koska osakkeet jäävät kaupungin omistukseen. Kun lisäksi otetaan huomioon, että uudessa järjestelyssä kiinteistövero, tonttien vuokrat ja osa yhteisöverosta ohjautuvat Helsingin kaupungille, vertailukelpoinen rahavirta kaupungille tulee olemaan yhtiön kymmenen ensimmäisen toimintavuoden aikana 80–90 milj. euroa vuodessa olettaen, että Vantaan Energia Oy:n osingot säilyvät nykytasolla.

Tuloutuskyvyn aleneminen johtuu pääosin kehitysohjelman investoinneista. Niiden vaikutus tuloutuskykyyn selittyy pelkistettynä niin, että investointeihin ja niiden rahoituskuluihin käytetään raskaimman investointivaihtoehdon mukaan tarkastelujakson aikana rahaa yli miljardi euroa, mutta investoinnit eivät kasvata yhtiön tuloja. Sen sijaan investointimenojen lisäksi myös yhtiön vuosikulut kasvavat.

Oikeus pitää kaukolämpö- ja jäähdytysverkkoa kaupungin maalla

Yhtiöllä on oikeus säilyttää ja hallita kaupungin omistamille maa-alueille rakennettua kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoa voimassa olevan lainsäädännön ja nykyisten liikelaitosta koskevien kaupungin päätösten mukaan. Yhtiöllä on oikeus rakentaa uutta kaukolämpö- ja kaukojäähdytysverkkoa kaupungin maa-alueille lainsäädännön määräämällä tavalla ja tarvittaessa erikseen sovituin tarkemmin ehdoin.

Energiakonsernin toimintamalli

”Helen-konsernin” toiminnallinen kokonaisuus säilyy yhtiöittämisen jälkeen pääosin ennallaan. Suurimmat muutokset ovat ulkovalaistusliiketoiminnan ja kiinteistöosakeyhtiö Helsingin Sähkötalon jääminen konsernin ulkopuolelle sekä tunneliliiketoiminnan yhtiöittäminen. Tytäryhtiöihin nähden ei tapahdu merkittäviä muutoksia. Tytäryhtiöt hankkinevat jatkossakin pääosan hallinnollisista palveluista emoyhteisöltä.

Emoyhtiön toiminnassa merkittävimmät muutokset liittyvät taloushallintoon ja rahoitukseen. Liikelaitoksessa arvonlisäverojen maksaminen ja palkkoihin liittyvät työnantajamaksut on hoidettu kaupungin toimesta. Liikelaitoksen rahat ovat olleet kaupungin

28.04.2014

Kj/5

kassassa eikä liikelaitoksella ole ollut merkittävästi rahalaitoslainoja. Rahoitustoiminnot on tarkoitus järjestää emoyhtiön toimesta konsernitasoisesti niin, ettei tytäryhtiöissä ole toisiinsa ja emoyhtiöön nähden päällekkäisiä toimintoja. Tärkeimmät rahoitustoiminnot ovat lainasalkun hallinta ja kassanhallinta.

Henkilöstövaikutukset yhtiöittämisessä

Henkilöstön siirtyminen yhtiön palvelukseen tapahtuu liikkeenluovutuksen periaatetta noudattaen. Liikkeenluovutuksen piiriin kuuluvat kaikki 31.12.2014 vakinaisessa virka- tai työsuhteessa olevat henkilöt niistä toiminnoista, jotka siirtyvät perustettavaan yhtiöön. Määräaikaisessa työsuhteessa olevat henkilöt, joiden määräaikaisuuden peruste säilyy 31.12.2014 jälkeen, siirtyvät yhtiön palvelukseen aiemmin sovituksi määräajaksi samalla periaatteella kuin vakinaisessa palvelussuhteessa oleva henkilöstö. Palvelussuhteen ehdot säilyvät ennallaan siirtymätilanteessa.

Yhtiön henkilömäärän arvioidaan olevan vuoden 2015 alussa noin 1 130 henkilöä.

Yhtiö liittyy 1.1.2015 lukien Energiateollisuus ry:n jäseneksi. Yhtiössä noudatetaan voimassa olevia kunnallisia virka- ja työehtosopimuksia sopimuskauden loppuun (tammikuu 2017). Sopimuskauden päättymisen jälkeen noudatetaan Energiateollisuuden työehtosopimuksia.

Henkilöstön eläke-etuudet järjestetään kunnallisen eläkelain tasoissa. Yhtiö ottaa eläkevakuutuksen Kuntien eläkevakuutuksesta.

Yhtiö noudattaa kaupunkikonsernin tytäryhteisöjä koskevia henkilöstöpoliittisia periaatteita.

Yhtiöittämisesityksen keskeisiä henkilöstöasioita on käsitelty henkilöstöryhmien edustajien kanssa 4.11.2013 lähtien yhteensä yhdessätoista neuvottelussa sekä viidessä liikelaitoksen ja kaupungin edustajien välisessä neuvottelussa. Siirtymäsopimus ja henkilöstöjärjestöjen kanssa käytyjen neuvottelujen pöytäkirja ovat esityslistan liitteenä 14.

Liikelaitoksen henkilöstötoimikunnassa asiaa on käsitelty kolmesti. Henkilöstötoimikunta lausui asiasta 25.2.2014 seuraavasti: "Helsingin Energian yhtiöittämiseen liittyvät yhteistoimintalainsäädännön mukaiset yhteistoimintavelvoitteet katsotaan täytetyksi ajalla 4.11.2013–21.1.2014".

28.04.2014

Kj/5

Kaupungin henkilöstötoimikunta käsitteli asiaa kokouksessaan 15.4.2014. Henkilöstötoimikunnan lausunto on esityslistan liitteenä 18.

Riskienhallinta

Yhtiö noudattaa kaupungin ohjetta ”Riskien hallinta ja sisäinen valvonta Helsingin kaupunkikonsernissa”. Konsernitason ohjeistuksen pohjalta laaditaan tarkemmat yhtiökohtaiset ohjeet.

”Helen-konsernin” riskienhallintapolitiikka sekä kokonaisvaltaisen riskienhallinnan periaatteet on vahvistettu johtokunnassa. Samoin energiakaupan pitkäjänteinen suojaustoiminta perustuu johtokunnan vahvistamiin toimintaperiaatteisiin ja riskikäsikirjaan. Yhtiöittäminen ei vaikuta energiakaupan riskienhallinnanperiaatteisiin eikä energiakaupan suojauskäytäntöihin.

Liikelaitos on ollut mukana kaupungin vakuutusrahastossa eikä ole sen vuoksi vakuuttanut omaisuuttaan. Sen sijaan liikelaitoksella on nimissään keskeytysvakuutuksia, vastuuvakuutuksia, liikennevakuutuksia ja autovakuutuksia.

Yhtiön tulevaa vakuutustarvetta on selvitetty vakuutuskonsultin avustuksella. Osana riskienhallintaa on laadittavana vakuutuspolitiikka, jossa määritellään yhtiön riskinkantokykyyn suhteutettuna keskeytys-, vahinko- ja vastuuvakuutusten vakuutusmäärät ja omavastuuosuudet. Vakuutukset kilpailutetaan ennen yhtiön operatiivisen toiminnan käynnistymistä.

Hallintomalli

Yhtiön toimiminen kilpailluilla markkinoilla tulee ottaa huomioon yhtiön hallituksen jäsenten valinnassa. Osakeyhtiölain mukaan hallitus huolehtii yhtiön hallinnosta ja sen toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa myös siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty.

Luonnokset Helsingin Energia Oy:n perustamissopimukseksi ja yhtiöjärjestykseksi sekä Helsingin Energiatunnelit Oy:n perustamissopimukseksi, yhtiöjärjestykseksi ja osakassopimukseksi on valmisteltu Helsingin Energia -liikelaitoksessa yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa. Yhtiöasiakirjoihin sisällytettävillä ehdoilla varmistetaan edellytykset toimivalle omistajaohjaukselle koko energiakonsernin osalta. Kaupungin tytäryhteisöjen omistajaohjauksen päävastuu on tehtyjen linjausten mukaisesti konsernijaostolla.

28.04.2014

Kj/5

Hallinnointimallin suunnittelussa on otettu huomioon Helen Sähköverkko Oy:tä koskevat eriyttämisvaatimukset (vrt. edellä yhtiöittämisen keskeiset lähtökohdat).

Perustettavan Helsingin Energia Oy:n toiminnan käynnistäminen on suunniteltu kaksivaiheiseksi. Ensi vaiheessa, 1.7.2014 jälkeen, on tarkoitus perustaa osakeyhtiö, joka huolehtii yhtiön toiminnan käynnistämiseen liittyvistä käytännön toimenpiteistä ja niihin liittyvistä sitoumuksista. Tätä toiminnan käynnistämävaihetta varten yhtiölle valitaan kolmijäseninen kaupungin viranhaltijoista ja työntekijöistä muodostettava väliaikainen hallitus, ja yhtiön toimitusjohtajaksi valitaan oman toimen ohella Helsingin Energia -liikelaitoksen nykyinen toimitusjohtaja. Hallituksen jäsenten ja nimitystoimikunnan muiden kuin asemaan perustuvien jäsenten nimeämistä koskeva asia tuodaan konsernijaoston päätettäväksi erikseen yhtiöittämistä koskevien päätösten tekemisen jälkeen.

Yhtiöittämissuunnitelman mukaan perustettava yhtiö aloittaa täysipainoisesti toimintansa 1.1.2015. Tätä toista vaihetta varten yhtiön on tarkoitus pitää marras-joulukuussa 2014 ylimääräinen yhtiökokous, jossa päätetään muun muassa:

- 1) osakeannista Helsingin kaupungille,
- 2) liiketoiminnan hankkimisesta Helsingin kaupungilta,
- 3) osakkeiden merkintähinnan maksamisesta apportiomaisuudella ja merkintähinnan merkitsemisestä osin osakepääomaan ja osin sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon sekä
- 4) muista tarvittavista toiminnan siirtämiseen ja perustettavan yhtiön aloittamiseen liittyvistä yhtiökokouksen päätettäviin kuluviista asioista.

Lisäksi ylimääräisessä yhtiökokouksessa yhtiölle valitaan väliaikaisen kolmijäsenisen hallituksen tilalle yhtiöjärjestyksen mukainen varsinainen hallitus. Yhtiön täysipainoisen toiminnan alkaessa Helsingin Energia -liikelaitoksen toimitusjohtaja jatkaa yhtiön toimitusjohtajana.

Sopimukset

Yhtiöittämiseen on valmistauduttu järjestelmällisesti lisäämällä Helsingin Energia -liikelaitoksen sopimuksiin sopimusten siirtomahdollisuus yhtiöön yhtiöittämistilanteessa. Massasopimusten siirtämisestä asiakkaita tiedotetaan voimassa olevien sopimusehtojen mukaisesti.

Maa-alueet

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alvno
FI02012566

28.04.2014

Kj/5

Helsingin Energia Oy ja Helsingin Energiatunnelit Oy vuokraavat liiketoimintansa edellyttämät maa-alueet kaupungilta käypään markkinahintaan.

Maanvuokraukseen liittyviä menettelyjä ja sopimuksia valmistellaan yhteistyössä kiinteistöviraston ja Helsingin Energia -liikelaitoksen kesken. Maanvuokrasopimuksia koskeva asia tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi erikseen yhtiöittämistä koskevien päätösten tekemisen jälkeen.

Tietojärjestelmät

Tietojärjestelmien osalta yhtiöittäminen ei aiheuta merkittäviä muutostarpeita, sillä Helsingin Energia -liikelaitos toimii jo nyt pääosin erillään kaupungin tietojärjestelmistä. Yhtiön talousluvut kaupungin konsernilaskentaa varten toimitetaan jatkossakin suoraan kaupungin talousjärjestelmään.

Yhtiöittämis aikataulu

Yhtiöittämis aikataulun keskeiset välitavoitteet kaupungin päätöksenteon jälkeen ovat:

- Yhtiön perustaminen heinä–elokuu 2014
- Rekisteröinnit, sopimusten siirto yms. syys–joulukuu 2014
- Operatiivisen toiminnan siirto 31.12.2014

Luottamushenkilöiden tietojen saannin varmistaminen

Kaupunginhallituksen konsernijaoston tehtävät määritellään kaupunginhallituksen johtosäännössä. Konsernijaoston keskeinen tehtävä on seurata, että kaupungin määräysvallassa olevat yhteisöt ja säätiöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi konsernijaoston tehtävänä on huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta.

Kaupungin konserniohjeen (kaupunginvaltuusto 16.1.2008, § 5) mukaan kaupunginhallitus (konsernijaosto) seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja tuloksellisuutta määräajoin laadittavien seurantaraporttien pohjalta ja arvioi tarvittaessa toiminnan tarvetta ja yksikön asemaa kaupunkikonsernissa. Kaupungin tytäryhteisöjen on toimitettava kaupunginhallitukselle (konsernijaostolle), kaupunginjohtajalle ja asianomaiselle apulaiskaupunginjohtajalle toiminnastaan näiden tarvitsemat tiedot, joista liikesalaisuudet ja muut salassa pidettävät asiat käsitellään kaupungin hallinnossa salassa pidettävänä.

Konserniohjeessa määrätään erikseen vielä, että tytäryhteisöjen on toimitettava konsernitilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot kaupungille.

Kaupunginhallituksen ja sen konsernijaoston samoin kuin kaupunginjohdon osalta tietojensaanti on jo nykyisillä ohjeilla hyvin turvattu. Edellä mainitut tietojensaantioikeudet eivät kuitenkaan koske muita kaupungin luottamushenkilöitä. Yksittäisten kaupunginvaltuutettujen tietojensaannin parantamiseksi on siten tarkoituksenmukaista luoda kaupungin oma toimintamalli.

Tässä mallissa kaupunginvaltuutetut osoittavat kaupungin täysin omistamia yhtiöitä koskevat luottamustehtäviensä hoitamisen kannalta perustellut tietopyynnöt konsernijaostolle, joka saa oman tietojensaantioikeutensa nojalla yhtiöiltä tarpeelliset tiedot. Tämän jälkeen konsernijaosto päättää esittelystä tietojen luonteen huomioon ottaen, miten tietopyyntöön vastataan.

Yksittäisten kaupunginvaltuutettujen suora tietojensaantioikeus johtaisi tilanteeseen, jossa kaupungin omistamat yhtiöt joutuisivat ratkaisemaan vaikeita tulkintakysymyksiä sen suhteen, mitä tietoja yhtiön toiminta huomioon ottaen on mahdollista antaa yksittäisille kaupunginvaltuutetuille, joilla ei ole johtosääntöön perustuvaa konserniohjausroolia. Tämä harkinta on perusteltua tehdä konsernijaostossa.

Lisäksi konserniyhtiöiden voidaan esimerkiksi edellyttää esittelevän toimintaansa konsernijaostolle säännöllisesti siten, että paikalle kutsutaan puheoikeudella myös konsernijaoston päättämiä jaoston ulkopuolisia kaupungin luottamushenkilöitä, esimerkiksi valtuustoryhmien puheenjohtajat.

Kaupungin oman valtuutettujen tietojensaantia koskevan edellä kuvatun toimintamallin luominen on tarpeen, koska osakeyhtiöiden asiakirjat eivät ole julkisia vaan luottamuksellisia. Osakeyhtiöiden toimintaan ei sovelleta viranomaistoiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999), ellei kyse ole yhtiöstä, joka käyttää julkista valtaa hoitaessaan julkista tehtävää lain tai asetuksen tai niiden nojalla annetun määräyksen perusteella. Kuntalain 43 §:n mukainen luottamushenkilöiden tietojensaantioikeus ei myöskään koske kaupunkikonsernin yhtiöitä, koska ne eivät ole kunnan viranomaisia. Tietojensaannin toimintamallin osalta on kuitenkin otettava huomioon osakeyhtiölain mukainen yhdenvertaisuusperiaate (osakkeenomistajien yhdenvertaisuus), ja rajoitettava yksittäisten valtuutettujen tietojensaantioikeus koskemaan vain kaupungin täysin omistamia yhtiöitä.

28.04.2014

Kj/5

Kaupungin konserniohje on tarkoitus päivittää siten, että se voidaan käsitellä kaupungin päätöksentekokoelimissä vuoden 2014 loppuun mennessä. Edellä mainitut näkökohdat tullaan ottamaan huomioon konserniohjetta päivitettäessä.

Esittelijän kannanotto

Esittelijä toteaa, että kuntalain muutos edellyttää Helsingin Energia -liikelaitoksen yhtiöittämistä vuoden 2014 loppuun mennessä. Perustettava yhtiö tulee olemaan 100 % Helsingin kaupungin omistama.

Yhtiön pääomitus on suunniteltu siten, että se varmistaa yhtiön toimintakyvyn, mutta on samalla siten perusteltu ja oikein mitoitettu, että sitä ei ole pidettävä EU:n säännösten vastaisena kiellettyinä valtiontukena.

Perustettava Helsingin Energia Oy aloittaa täysipainoisesti toimintansa 1.1.2015. Yhtiöittäminen on käytännön syistä perusteltua toteuttaa vaiheittain edellä kuvatulla tavalla niin, että jo tässä vaiheessa tehdään kaupungin puolesta molempia vaiheita koskevat hallinnolliset päätökset.

Laadittujen taloudellisten selvitysten mukaan yhtiö on elinkelpoinen ja taloudellisesti terveellä pohjalla, mikä antaa hyvän lähtökohdan yhtiön liiketoiminnan kehittämiseksi. Pääomarakenne on suunniteltu siten, että yhtiö kykenee hoitamaan kehitysohjelman mittavat investoinnit.

Apporttina luovutettavan omaisuuden ja liiketoimintakaupan lopulliset arvot määräytyvät 31.12.2014 vallitsevan tilanteen mukaan.

Helsingin Energia -liikelaitoksen yhtiöittämiseen liittyvät järjestelyt on käyty läpi kaupungin tilintarkastajan kanssa.

Päätösehdotus vastaa asiallisesti Helsingin Energia -liikelaitoksen johtokunnan esitystä yhtiöittämisestä. Kaupungin omistajaohjauksen selkiyttämiseksi energiayhtiöön on kuitenkin lisätty nimitystoimikunta, jonka tehtävänä on vuosittain valmistella yhtiön, sen tytäryhtiöiden ja tiettyjen osakkuusyhtiöiden hallituksen ja mahdollisten muiden toimielinten jäsenten valintaa konsernijaoston päätettäväksi. Lisäksi perustettavan energiayhtiön yhtiöjärjestysluonnosta on tarkennettu energiakonsernin osakkuusyhtiöiden toimielinvalintojen osalta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
800012-62637
Alvno
FI02012566

28.04.2014

Kj/5

atte.malmstrom(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Kaavio tytär- ja osakkuusyhtiöistä ja osakeomistuksista
- 2 Helsingin kaupungille jäävät käyttöomaisuuserät ja osakkeet
- 3 Luonnos perustamissopimukseksi Helsingin Energia Oy
- 4 Luonnos yhtiöjärjestykseksi Helsingin Energia Oy
- 5 Luonnos nimitystoimikunnan työjärjestykseksi
- 6 Luonnos apporttiomaisuuden luovutuskirjaksi Helsingin Energia Oy
- 7 Luonnos liiketoiminnan kauppakirjaksi Helsingin Energia Oy
- 8 Luonnos perustamissopimukseksi Helsingin Energiatunnelit Oy
- 9 Luonnos yhtiöjärjestykseksi Helsingin Energiatunnelit Oy
- 10 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k.)
- 11 Salassa pidettävä (JulKL 24 § 1 mom 17 k.)
- 12 Pääomalainasopimusluonnos
- 13 Velkakirjaluonnos ehtoineen
- 14 Neuvottelupöytäkirja ja siirtymäsopimus_allekirjoitettu
- 15 Neuvottelupöytäkirja ja siirtymäsopimus_allekirjoittamaton
- 16 Henkilöstöjärjestöjen lausunto yhtiöittämisestä_allekirjoitettu
- 17 Helsingin Energian henkilöstöjärjestöjen lausunto yhtiöittämiseen
- 18 Henkilöstötoimikunnan lausunto, Helsingin Energian yhtiöittäminen

Tiedoksi; Muutoksenhaku: muutoksenhakukielto, valmistelu

Helsingin Energia -liikelaitos
Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 14.04.2014 § 63

HEL 2014-002584 T 00 00 00

Päätös

Konsernijaosto päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että kuntalain mukainen luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus ulotetaan koskemaan yhtiö-muotoista Helsingin Energiaa.

Käsittely

14.04.2014 Palautettiin

Palautusehdotus:

Tuuli Kousa: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että kuntalain mukainen luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus ulotetaan koskemaan yhtiö-muotoista Helsingin energiaa.

Kannattaja: Tuomas Rantanen

28.04.2014

Kj/5

Äänestys

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautetaan uudelleen valmisteltavaksi siten, että kuntalain mukainen luottamushenkilöiden tiedonsaantioikeus ulotetaan koskemaan yhtiö-muotoista Helsingin energiaa.

Jaa-äännet: 3

Lasse Männistö, Laura Rissanen, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 6

Jorma Bergholm, Jussi Halla-aho, Dan Koivulaakso, Tuuli Kousa, Osku Pajamäki, Tuomas Rantanen

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Äänin 6 - 3 konsernijaosto päätti palauttaa asian valmisteltavaksi puheenjohtaja Kousan palautusehdotuksen mukaisesti.

24.03.2014 Pöydälle

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Atte Malmström, konsernilakimies, puhelin: 310 25472
atte.malmstrom(a)hel.fi
Matti Malinen, talousarviopäällikkö, puhelin: 310 36277
matti.malinen(a)hel.fi

Helsingin Energian johtokunta 04.03.2014 § 22

HEL 2014-002584 T 00 00 00

Esitys

Helsingin Energian johtokunta esitti kaupunginhallitukselle

- Helsingin Energia -liikelaitoksen harjoittaman toiminnan yhtiöittämistä perustamalla liikelaitoksen toimintaa välittömästi jatkavan osakeyhtiön
- energialiiketoimintaa palvelevan tunneliyhtiön perustamista

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alvno

FI02012566

28.04.2014

Kj/5

- Helsingin Energia -liikelaitoksen toiminnan siirtämistä 31.12.2014 varoineen, velkoineen ja velvoitteineen perustettavalle osakeyhtiölle lukuun ottamatta liitteessä 2 mainittuja liiketoimintakokonaisuuteen kuulumattomia käyttöomaisuuskohteita ja osakkeita sekä ulkovalaistusliiketoimintaa, jotka jäävät Helsingin kaupungille
- yhtiöiden perustamiseen ja toimintojen siirtoon liittyvien asiakirjojen sekä rahoituslinjausten hyväksymistä liitteiden 3-7 pohjalta
- Helsingin Energia -liikelaitoksen nykyisen henkilöstön siirtämistä perustettavan osakeyhtiön palvelukseen Helsingin kaupungin ja henkilöstöä edustavien paikallisjärjestöjen neuvotteleman siirtymäsopimusluonnoksen mukaisesti (liite 8)
- Helsingin Energia -liikelaitoksen toiminnan lopettamista sekä sen johtosäännön kumoamista vuoden 2014 tilinpäätöksen valmistuttua

Samalla johtokunta esittää, että kaupunginhallitus oikeuttaa Helsingin Energian tekemään asiakirjoihin tarpeellisia muutoksia ja tarkennuksia.

Johtokunta päätti äänestyksen jälkeen yksimielisesti esittää yhtiöjärjestyksen 3 §:ään seuraavanlaista muotoilua:

Yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään yhdeksän (9) varsinaista jäsentä.

Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä."

Käsittely

04.03.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Jäsen Mikko Koikkalainen esitti jäsen Jouko Sillanpään kannattamana yhtiöjärjestyksen 3 §:ään seuraavanlaista muotoilua:

"Hallitus

Yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään yhdeksän (9) varsinaista jäsentä.

28.04.2014

Kj/5

Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä."

Kannattajat: Jouko Sillanpää

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Esitän yhtiöjärjestyksen 3 § seuraavanlaista muotoilua:

"Hallitus Yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu vähintään kolme (3) ja enintään yhdeksän (9) varsinaista jäsentä. Hallituksen jäsenen toimikausi päättyy ensimmäisen vaalia seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä."

Jaa-äännet: 0

Ei-äännet: 9

Sami Heistaro, Piia Häkkinen, Anna-Maria Kantola, Mikko Koikkalainen, Pekka Majuri, Lea Saukkonen, Jouko Sillanpää, Leo Stranius, Maria Vuorelma

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Esittelijä

Johtaja
Kauno Kaija

Lisätiedot

Pekka Manninen, Toimitusjohtaja, puhelin: +358 9 617 2000
pekka.manninen(a)helen.fi

28.04.2014

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Tuuli Kousa
puheenjohtaja

Anna Villeneuve
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirja tarkastettu

Ulla-Marja Urho

Dan Koivulaakso

Laura Rissanen

Tuomas Rantanen

Pöytäkirja on pidetty yleisesti nähtävänä Helsingin kaupungin kirjaamossa (Pohjoisesplanadi 11-13) 07.05.2014.

28.04.2014

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 71, 74 ja 75 §:t

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

2

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 72 §

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 91 §

3

OHJEET OIKAISUVAATIMUKSEN TEKEMISEKSI

Pöytäkirjan 73 §

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen)
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimuksen on saavuttava Helsingin kaupungin kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

28.04.2014

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomaisen

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Helsingin kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimusviranomaisen asiointiosoite on seuraava:

Sähköpostiosoite: helsinki.kirjaamo@hel.fi

Postiosoite: PL 10

00099 HELSINGIN KAUPUNKI

Faksinumero: (09) 655 783

Käyntiosoite: Pohjoisesplanadi 11-13

Puhelinnumero: (09) 310 13700 (Yleishallinto, Energia ja Satama)

(09) 310 13701 (Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötoimi)

(09) 310 13702 (Rakennus- ja ympäristötoimi)

(09) 310 13703 (Sivistystoimi)

(09) 310 13704 (Sosiaali- ja terveystoimi)

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 08.15–16.00.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisena. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon oikaisuvaatimus kohdistuu
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella päätöstä halutaan oikaistavaksi
- oikaisuvaatimuksen tekijä
- millä perusteella oikaisuvaatimuksen tekijä on oikeutettu tekemään vaatimuksen
- oikaisuvaatimuksen tekijän yhteystiedot

28.04.2014

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä lähetetään pyynnöstä.
Asiakirjoja voi tilata Helsingin kaupungin kirjaamosta.

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
helsinki.kirjaamo@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/konsernijaosto>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

800012-62637

Alvno

FI02012566